

[UNDERVISNINGS MATERIELL]

ROMEO OG JULIE

AV WILLIAM SHAKESPEARE

AV WILLIAM SHAKESPEARE
REGI GLENN ANDRÉ KAADA
ROGALAND TEATER 2018

HEI OG VELKOMMEN!

Skolematerialet henvender seg til siste trinn på ungdomskolen og det videregående trinn. Opplegget er ment som inspirasjon til arbeid i klassen i forbindelse med teaterbesøket og kan benyttes som for- og etterarbeid av forestillingen. Hvordan materialet benyttes er opp til hver enkel lærer og dere er hjertelig velkommen til å kontakte oss dersom det er spørsmål rundt oppgavene. Lykke til.

nina@rogaland-teater.no og carl@rogaland-teater.no

OPPVARMINGEN

OPPGAVEN LØSES VED AT MAN FLYTTER SEG TIL EN «JA-SIDE» OG ELLER EN «NEI-SIDE» I ROMMET. MELLOM HVER PÅSTAND SKAL ELEVENE GÅ TIL UTGANGSPUNKTET I MIDTEN. HER KAN MAN FINNE PÅ FLERE PÅSTANDER.

A) PÅSTANDER, «JA» OG «NEI» SVAR.

Jeg har aldri vært på Rogaland Teater før

Jeg har sett Romeo og Julie før på teater

Jeg tror noen av de mannlige skuespillerne har tights på.

Jeg har sett Romeo og Julie før på film

Shakespeare er litt kjedelig.

B) PÅ EN SKALA FRA 1 TIL 10

Romeo og Julie er den ultimative kjærlighetshistorien

Jeg tror på kjærlighet ved første blick

Jeg tror på at kjærlighet er blind

Jeg gruer meg til å gå i teatret

Dialogen: Hvorfor står du der du står? Start en samtale med de nærmeste rundt deg. Lærerne spør inn til de forskjellige grupperinger. Det er lov å flytte plass hvis man endrer mening under samtalen.

TEATER ER EN OPPLEVELSE, DEN KAN IKKE OPPLEVES FEIL.

**DET FINNES INGEN FASIT
PÅ HVORDAN MAN SKAL
GÅ FRAM I MØTET MED EN
TEATERFORESTILLING. NOEN
GANGER KAN DET VÆRE FINT Å
KOMME UTEN FORKUNNSKAPER OG
BARE TA IMOT FORESTILLINGEN OG
SE HVOR DEN TAR DEG HEN. ANDRE
GANGER ER DET BÅDE GØY, OG TIL
STOR HJELP, AT MAN SETTER SEG
GODT INN I FORESTILLINGEN FØR
MAN SER DEN.**

Å gå på teater er en komplisert ting å holde på med. Det kombinerer kunst, underholdning og fritid. Man kan gå på teatret av så forskjellige grunner som for eksempel underholdning, læring, estetikk, eller virkelighetsflukt, ofte er det en kombinasjon av disse.

Teateropplevelsen er flyktig, den vil bare eksistere i den tid dere sitter i salen og vil aldri komme igjen. Teater er flyktig. Skuespillerne forsøker selvfølgelig å gjøre noenlunde det samme hver kveld, men det vil alltid være små nyanser. Noen ganger vil feil oppstå og man forsøker å rette de, noen ganger for en publikummer et hosteanfall under en dødscene, en mobil kan ringe. Ingen forestilling er den samme.

I motsetning til kunsten man opplever på et museum, der kan man være noenlunde

sikker på at utstillingen er den samme hvis man besøker den neste dag, er teater levende mennesker som underholder andre levende mennesker og det eksisterer kun fordi publikum ser på. Den store teatermann Peter Brook definerer teater som: A spiller B, mens C ser på. Så enkelt er det.

Det har eksistert og eksisterer teaterformer som dyrkes uten et publikum, men dette er et teaterteoretisk forskningsprosjekt. Generelt må man si at teater er en av de få tilbakeværende arenaer hvor kunsten oppstår i møtet mellom mennesker.

Mange er litt redde for å gå i teatret. Den gamle fordommen om en eim av høykultur sitter fortsatt i hos mange. Man skal kle seg fint, tale kultivert, det er bare gamle damer som går i teatret og det varer i alt for lang tid.

Det oppleves også som om det er et krav om å forstå. Hva handler det om? Hva vil de si? Hvorfor gjorde de det på den måten? osv. Hvis man sitter under forestillingen og stresser over de spørsmål, kan man fort gå glipp av en opplevelse!

Vi påstår at den simultantolkende publikummer snyter seg selv for teateropplevelsen. Refleksjonen over det man har sett foregår etterpå. Under forestillingen er det følelsene og inntrykkene som styrer.

Ingen har rett, 2+2 er ikke alltid 4 i teatret. Regissøren har selvfølgelig en tolkning av stoffet, men hver eneste publikummer kommer inn i teatret med sin personlige bagasje. Denne vil selvfølgelig farge ens opplevelse av stykket. Derfor kan man ikke diskutere eller snakke om en teateropplevelse i termene rett og galt. Men man skal kunne begrunne hvorfor man synes som gjør.

Her skal tilknyttes at i denne her sammenhengen vet vi faktisk ikke 100% om William Shakespeare skrev dette stykket, og hvis han gjorde det er det ikke sikkert at det er denne teksten. Ingen nedskrevne manus fra Shakespeares hånd er funnet. I perioden etter hans død ble det ikke spilt teater pga. den engelske borgerkrigen. Da teatrene ble åpnet igjen etter noen år, var engelsk dramatik umoderne, Shakespeares tekster ble nærmest for folkeeventyr å betrakte, man brukte de som man ville.

Men noen ting kan man bli enige om. De helt indiskutable fakta. Og det er det vi kan se og det vi kan høre. Scenografien, lyset, kostymene, rekvisittene og lyden, musikken og ordene og stemmene.

Disse inntrykkene danner grunnlaget for den personlige tolkningen og den personlige opplevelsen.

FØR FORESTILLINGEN

JOBB SAMMEN TO OG TO. DERE KAN BRUKE INTERNETT.

- 1) Hvilke forventninger eller assosiasjoner får du av tittelen Romeo og Julie av William Shakespeare?
- 2) Har du støtt på denne tittelen før? I hvilke sammenhenger?
- 3) Gå inn på www.rogaland-teater.no og les hva Rogaland Teater skriver om forestillingen. Hvordan er det det visuelle uttrykk? Hvordan "selges" forestillingen? Hva gjør dette med dine forventninger?
- 4) Hvem medvirker i forestillingen. Er det noen av disse skuespillerne du kjenner fra andre forestillinger eller film og tv? Hva gjør dette med dine forventninger?
- 5) Instruktøren er Glenn André Kaada. Hvem er han? Hva gjør det med dine forventninger?

MOBILTELEFONSØK I GRUPPER PÅ 4

- 6) Dramatikeren William Shakespeare, verdens mest kjente skrivende menneske. Hvor mye kan dere finne ut om han, hans forfatterskap og hans samtid? Bruk 8 minutters intensiv googling. Presenter deres funn, flere forskjellige fakta fra flere forskjellige kilder ønskes. Det er ikke lov bare å bruke wikipedia. Jo mere faktiske opplysninger jo bedre. Presenter deres funn.
- 7) "Romeo og Julie" som symbol i kunsten og i populærkulturen. Søk på nettet og finn så mange referanser dere klarer, husk også å benytte bildesøk. 5 min.

Hva fant dere? Presenter for klassen.
Hva symboliserer de?

BILDETEATER. (GRUNNKONFLIKTEN)

12 frivillige opp på gulvet.

6 i hver gruppe: Lag et bilde av en spent situasjon mellom to grupper. Etter gruppen har fastlagt sitt bilde, kan publikum komme med innspill, til alle er enige om at bildet representerer en spent konflikt.

Bilder av skuespillerne printes ut (se vedlegg) og settes på brystet en etter en.(her kan det være man gjør noen små justeringer i forhold til plasseringen (Escaulus i midten). Hver elev får utdelt en lapp med rolle og en sentral replikk. En av gangen snur seg ut til klassen og leser replikken, for så å vende tilbake til «bildet».

DETTE ER UTGANGSPUNKTET FOR "ROMEO OG JULIE"

Roller og replikker som klippes ut og gis til elevene i «bildet»

HUSET CAPULET

HERR CAPULET, - Even Stormoen. Julies pappa.
Ønsker at datteren gifter seg til en høyere status.
Tåler ikke at datteren er ulydig.

«Til helvete din sure dritt! Du skal til kirken nå på torsdag, ellers vil jeg aldri se deg mer for mine øyne.»

FRU CAPULET - Mette Arnstad. Julies mor, setter sin egen og mannens vilje foran sin datters ønsker.

«Nei, ikke snakk til meg, jeg svarer ikke. Gjør hva du vil. Jeg har fått nok av deg.»

JULIE - Ingrid Unnur Gjæver. Eneste barn av Capulet. Hun er tilsynelatende lydige overfor foreldrene, inntil hun møter Romeo.

“Helst klynget jeg meg nå til skikk og bruk og nektet alt – men bort med tradisjoner! Du elsker meg? Jeg vet du vil si ja og jeg skal tro ditt ord.”

TYBALT - Svein Solenes. Julies fetter. Et brushode som setter familiens ære høyst. Dreper Mercutio.

«Med våpen i hånd taler du om fred. Jeg hater det ordet, slik jeg hater helvete og hver Montague, deg inkludert»

AMMEN - Iren Reppen. Julies amme. Har tatt vare på Julie siden hun ble født. Er Julies fortrolige og gir “gode råd” i forbindelse med kjærligheten.

«Men hvis du er et mannfolk, kom deg opp. For Julies skyld, reis deg! For hennes skyld!»

HUSET MONTAGUE

MONTAGUE - Marko Kanic. Romeos far. En opprettholder av konflikten mellom familiene.

«Om vi bare kjente sorgens grunn. Da skulle vi ha gjort ham sterk og sunn»

ROMEO - Ole Christoffer Ertvaag. Eneste barn av Montague. Er håpløst forelsket i Rosalind, inntil han møter Julie.

«Kan jeg ha elsket før? For ekte skjønnhet det så jeg først i kveld.»

BEVOLIO - Ravdeep Singh Bajwa. Romeos venn. Benvolio er en fredens mann, han forsøker å mane til fornuft. Men for sent.

«Romeo, ta det rolig. Vær så snill. Du ser så vill og blek ut nå, du pønser på noe grufullt.»

VERONA.

ESCALUS – Espen Hana. Fyrsten i Verona. Forsøker å stanse feiden ved lov. Han er ikke uberørt. Han har familie på begge sider av konflikten. Han fungerer også forestillingens forteller.

*«Gå hjem og drøft det triste som er skjedd.
En del får nåde; andre vil få dom»*

MERCUTIO – Nina Ellen Ødegård. En vital provokatør. Romeos beste venn. Har ikke den store tro på kjærligheten eller hatet. En nihilist. Hennes død setter hele tragedien i gang.

*«Denne tåpelige kjærligheten. Hva er det for noe?
En stor narr som vimser omkring for å finne et hull til narrestaven.»*

PARIS – Lars Funderud Johannessen. En nobel og hederlig mann. Vil være den perfekte ektemann for Julie. I alle fall i hendes foreldres øyne.

*«Synd at dere har vært fiender så lenge.
Men mister, jeg har fridd – og hva blir svaret?»*

LORENZO – Anders Dale. Presten. Lorenzo er de unges fortrolige. Hans plan for forsoning mellom familiene besegler tragedien.

*«Hvis hellet følger denne pakt, må slektshat bøye av for fredens makt.
Gå langsomt. Raske føtter snubler lett»*

APOTEKEREN – Svein Solenes. Selger giften som Romeo bruker til å ta sitt liv.

«Min vilje vil ikke, men fattigdommen»

ROMEO OG JULIE I KORTE TREKK

I VERONA ER DER TO FAMILIER SOM IKKE TÅLER HVERANDRE. CAPULET OG MONTAGUE. SKJEBNEN VIL AT BARNA (ROMEO OG JULIE) FRA DE STRIDENDE TREFFES PÅ ET BALL OG STORMFORELSKER SEG.

Samme kveld avtaler de å bli gift av presten Lorenzo. Presten håper på at giftermålet kan bringe fred i Verona. Etter det hemmelige bryllup kommer det til håndgemeng mellom det to familiene. Tybalt, Julies fetter, dreper Mercutio, Romeos venn. Blendet av raseri dreper Romeo Tybalt. Fyrsten Escalus forviser Romeo fra Verona. Lorenzo skjuler han.

Samtidig tvinger Julies foreldre Julie til å inngå giftermål med Paris, en mann hun ikke elsker. Julie søker råd hos Lorenzo som har en plan for hvordan de unge elskende kan få hverandre og bringe fred. Planen er at natten før bryllupet med Paris skal Julie drikke en gift som får henne til å virke død i 42 timer. Romeo skal være i krypten når hun våkner. Dessverre for alle, får ikke Romeo vite om planen tidsnok. Han finner Julie død og tar sitt eget liv. Julie våkner, ser Romeo livløs og følger ham i døden. Tragedien er fullbrakt. En sørgelig fred hviler over Verona.

Det hele skjer i løpet av 5 dager fra søndag til torsdag.

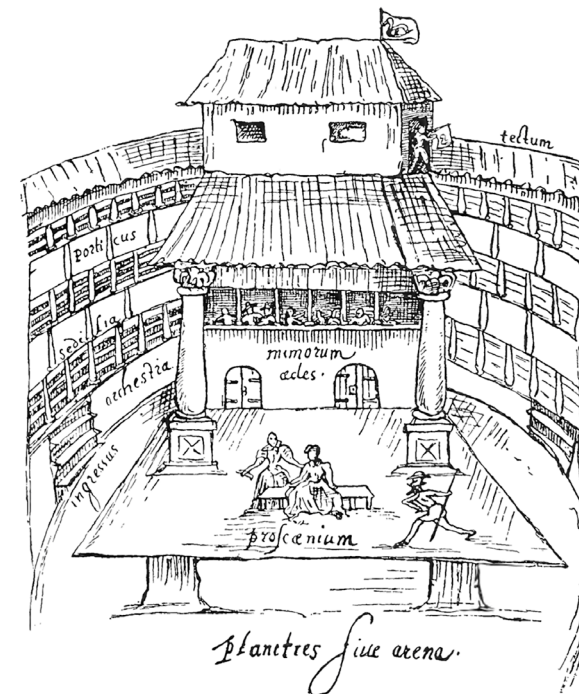

SPRINGBRETT INN TIL FORESTILLINGEN

ROMMET OG DRAMATIKKEN, VERBALE- OG
IKKE-VERBALE LOKALISERINGSTEKNIKKER

Scenerommet, der dramatikken utspiller seg, har variert gjennom teaterhistorien. I gresk antikk teater spilte de ute på store utendørs amfier der publikum satt i en litt mer enn en halvsirkel rundt spilleplassen, senere i middelalderen får vi simultanscener, der handlingen utspilte seg på flere scener ad gangen og i renessansen, og opp til vår tid, fikk vi innendørs titteskapscene og muligheten for sceniske effekter som kulisser, settstykker, lyseffekter og annet som skaper ikke-verbal illusjon om et fiktivt spillerom.

Shakespeares teater, eller Det elisabetske teatret, skiller seg ut fra resten av Europa i renessansen. Det er som om det befinner seg midt i mellom middelalderens vognteater og renessansens innendørs titteskapsteater. Scenerommet er en enkel platting, med en bakgrunn av to nivåer der det kan utspille seg scener og foretas inn og utganger. Det var ingen kulisser, ingen settstykker eller annet. Bortsett fra noen rekvisitter (dolk, speil, fakler og krone) og flotte kostymer, ble det visuelle, eller illusjonen, formidlet gjennom det verbale. Sceneskifter kunne kunngjøres for eksempel gjennom koret, eller i Romeo og Julies Escalus når han sier i åpningen «to hus regjerer i Verona by. Eller atmosfæren i rommet kunne «males» gjennom dikterisk språk, som Lorenzo i 2. akt:

LORENZO

Bisk natt blir møtt med gryets
morgenspøk;
I øst blir skyer malt med lyse strøk;
Et blendet mørke raver drukkent hjem
Fra dagens vei, hvor Foibos ruller frem.
Før nattens dugg for dunster i en ild av
solens blikk, som lar en dag bli til,
Må denne vidjekurven fylles opp
Med livssaftsblomster, giftig urte sopp.

(overs. André Bjerke).

Denne verbale lokaliseringsteknikken tillater Shakespeare å hoppe mye fra sted til sted, som for eksempel fra uterom, Julies værelse, til Munkens kirke, for så å pendle fram og tilbake til de to motstridige familiene, uten at det koster sceneskifte.

PRAKTISK OPPGAVE

NØKSELSCENEN

BALKONGSCENEN (AKT II SCENE II) ER DEN MEST BERØMTE SCENEN I «ROMEO OG JULIE». AKKURAT SOM DE FLESTE FORBINDER «HAMLET» MED GRAVERSCENEN OG HODESKALLEN TIL GAMLE YORRICK, FORBINDER MAN «ROMEO OG JULIE» MED JULIE PÅ BALKONGEN OG ROMEO GJEMT I BUSKENE UNDER.

Faktisk er det ingen henvisninger til en balkong i Shakespeare sin tekst, men et vindu i Julies rom. Romeo: “.but soft, what light through yonder window breaks? It is the east, and Juliet is the sun...”

Balkongen har kommet til senere. En smart teaterregissør har kanskje innført den da det er en god måte å vise en person som tror hun er alene, men som blir hørt og sett av en person som skjuler seg, for senere å komme frem å avsløre seg.

Scenen er sentral og går til kjernen av konflikten. De unge elskende kan ikke få hverandre på grunn av sine etternavn.

OPPGAVE

**DEL KLASSEN INN I GRUPPER PÅ 3,
EN INSTRUKTØR, EN ROMEO OG EN JULIE.**

Her ser dere forskjellige andre bud på balkongscenen opp gjennom historien. Les teksten. Iscenesett den. Tenk over følgende.

Hvor er de? De trenger ikke å være på en balkong, men det trengs noe som kan holde Romeo skjult for Julie til det rette øyeblikk.

Hvilken sinnsstemning vil dere gi Julie? Hun har på dette tidspunkt funnet ut at Romeo er fienden.

Hvordan har Romeo det? Han er dypt inne i fiendeland og samtidig stormforelsket.

Hvis dere vil, kan dere gjerne «oversette» språket til noe mere munnrett. For å gjøre det må man nemlig forstå hva de sier.

Husk, det er ikke de skuespillermessige kvaliteter vi øver oss på her, det er de grep man kan legge over en scene.

Be noen av gruppene viser hva de har kommet frem til. Hvis alle har lyst skal alle få prøve.

ALTERNATIV OPPGAVE, FELLES I KLASSEROMMET.

Her ser dere forskjellige andre bud på balkongscenen opp gjennom historien. <https://www.youtube.com/watch?v=Py5YPJGctpg>

ETTER FORE- STILLINGEN

HVORDAN MAN OPPLEVER EN TEATERFORESTILLING KAN VARIERE FRA DAGSFORM TIL INTERESSE FOR TEMAET DEN BEHANDLER, OM MAN KJENNER MUSIKKEN, OG OM MAN FORSTÅR MÅTEN SKUESPILLERNE SPILLER PÅ.

Noen ganger går man ut fra en forestilling og er ferdig med den, andre ganger surrer den rundt i hodet lengre. Det er ikke alltid man kan sette ord på hvorfor man mislikte eller likte den forestillingen man nettopp har sett.

De neste oppgavene er ment som en hjelp til å huske og analysere forestillingen du har sett ved å bryte den ned i små biter for så å sette den sammen igjen.

1) Lag et kort handlingsreferat av hva dere så. Hvem traff vi, hvor var vi og hva skjedde. Prøv å gi en nøytral beskrivelse, uten å tolke.

2) Hva likte dere med forestillingen, det beste, det morsomste, det merkeligste, det dårligste, det mest rørende, det gjenkjennelige? Alt er lov, men dere SKAL begrunne deres meninger!

OPPGAVER I FORHOLD TIL FORM OG ESTETIKK

Sitt sammen fire og fire.

1) Scenografi er et scenisk element som understøtter regien. Det er rommet skuespillerne befinner seg i, lyset, video, rekvisitter, kostymer. Noen ganger illustrerer scenografien miljøet scenen utspiller seg i, ute, inne, stue, kjøkken og så videre. Scenografien kan være realistisk med riktige møbler, vinduer og vegger. Andre ganger kommuniserer scenografien mer abstrakt eller symbolsk, og har sine egne kommentarer til tematikken i teksten. Hvordan var Sven Haraldssons scenografi i denne forestillingen?

- Hva så dere? Former, materiale, kostymene, motsetninger og likheter.
- Hvilke assosiasjoner gir scenografien deg?
- Understøtter scenografien tematikken? På hvilken måte?
- Video er en vesentlig del av det scenografien i «Romeo og Julie», hvordan ble det brukt, og hvordan effekt hadde det på deg som publikum?

2) Regi er hvordan instruktøren har komponert forestillingen, helheten, energien, rytmen og tempoet. Regissøren er kunstnerisk ansvarlig for forestillingen. Regien bestemmer hvordan skuespillerne sier teksten, om de har en realistisk spillestil eller ikke, og om man spiller som om publikum ikke er tilstede (fjerde vegg) eller om man tidvis snakker direkte til publikum. Ulik regi kan gi helt forskjellige forestillinger utfra samme manuskript eller samme tekst.

- Kan dere si noe om regien i "Romeo og Julie"?
- Snakket de direkte til publikum?
- Var skuespillerne realistiske?
- Hadde skuespillerne samme spillestil gjennom hele forestillingen? Var de på scenen hele tiden? Hvordan var rytmen?
- Hvordan forholdt skuespillerne og karakterene de spilte seg til scenografien i rommet?
- Hvordan var stemningen?

FORDYPNINGSOPPGAVE

- til de klassene som evt. har jobbet med tekstanalysen av originalteksten.

3 viktige grep i denne oppsetningen man kan være oppmerksom på er:

To familier av samme høye rang er gjort om til samme lave rang

Brevet som inneholder informasjon om Lorenzos plan er ute. Her er det endret til at Lorenzo kommer for sent.

Det er en detalj, men samtidig er det ingen tvil om «skyldspørsmålet» hos Lorenzo

Mercutio er en kvinne - Er det en forsterkning av den klassiske fortolkning av Mercutio? Er han/hun egentlig forelsket i Romeo?
Er det derfor han er så avvisende overfor Romeo kjærlighetskvaler.

3) Musikk benyttes i mange teaterforestillinger for å få publikum i en spesiell stemning eller for å kommentere det som skjer på scenen.

- I "Romeo og Julie" benyttes det også musikk. Kan du si noe om musikken? Var det noen referanser fra musikk du har hørt før? Husker du hvordan den ble brukt?

4) Lysdesign er et eget kunstnerisk uttrykk, lyset som scenografien kan understøtte forestillingen, gi naturlig lys, si noe om det er varm eller kaldt, morgen eller kveld, men lys kan også ha sin egen stemme eller uttrykk i forhold til stykkets tematikk og stemning.

- Hvordan var lyset i Romeo og Julie?
- Symbolsk eller naturlig?

OPPGAVER I FORHOLD TIL TEMA, PERSPEKTIVERING

Her kan man, som i starten, bruke standpunktøvelser ved å la elevene flytte seg fysisk i rommet til sine svar, som oftest Ja, Nei og Annet svar. La elevene snakke sammen hvorfor de svarer det de gjør og la de drøfte det i plenum.

1. Er stykket aktuelt i dag? Er det tenkelig at unge mennesker som elsker hverandre, nektes å elske hverandre? Tror vi at vi er helt fri?
2. Hva med foreldrene og deres generasjon? Er det andre situasjoner der foreldregenerasjonen står i veien for den neste generasjon?
3. Fører undertrykkelse til revolusjon?
4. Du må høre på dine foreldre, ellers går det deg ille ...
5. Har foreldre kontroll over hvem deres barn gifter seg med?

DE NESTE SPØRSMÅLENE ER MER TIL DISKUSJON ELLER SKRIVEOPPGAVER I KLASSEN.

1. Hvem har mest sympati for, Julie, Romeo eller foreldre? – Er det Julie fordi vi ser at hun får lite støtte hjemmefra?
– Romeo, fordi han er forvist og helt alene? – Foreldrene fordi de mister sine barn? Eller er det en helt annen karakter?
(Paris, Ammen, Benvolio, Mercutio)
2. Julie og Romeo har 3 møter før de blir gift. 1. gang på festen, 2. gang hvor de kysser og 3. gang hvor de avtaler å bli gift.
Det hele skjer i løpet av en kveld. – kan dette skje?
3. Hvilke andre familie/klan/stamme/nasjonale feider kan du remse opp.
4. Julie sier «Å, vær et annet navn! Hva er et navn? Den duft som heter rose vil dufte like godt foruten rosens navn.»
– Hva er et navn, hva ligger i det?
5. Romeo trenger råd og går til presten – hvor ville han / du ha gått i dag?

EN ESTETISK OPPGAVE TIL SLUTT

Alle elevene får et A3-ark. Hver elev skal fullføre en av disse setningene:

Kjærlighet er ...

Foreldregenerasjonen burde ...

Romeo og Julie er for meg ...

Det er lov å tegne symboler eller annet.

MUSIKK: (begge låter benyttes i forestillingen ved Rogaland Teater)

- **FLEET FOXES:** SILVER DAGGER,
- **GLENN MEDEIROS:** NOTHING'S GONNA CHANGE MY LOVE FOR YOU

Musikken settes på og elevene kommer opp en av gangen og sitter seg på en stol foran klassen. Eleven finner roen og holder plakaten fram slik at den synes, eleven sitter helt nøytral i flere sekunder, før hun eller han reiser seg og neste mann kommer opp. Man kan velge å benytte to stoler, da vil det være to elever oppe av gangen.

Denne oppgaven gir elevene mulighet til å reflektere rundt stoffet gjennom en enkel «performance».

Herr Capulet

Fru Capulet

Julie Capulet

Tybalt

Ammen

Herr Montague

Rómeo Montague

Benvolio

Escalus

Paris

Mercutio

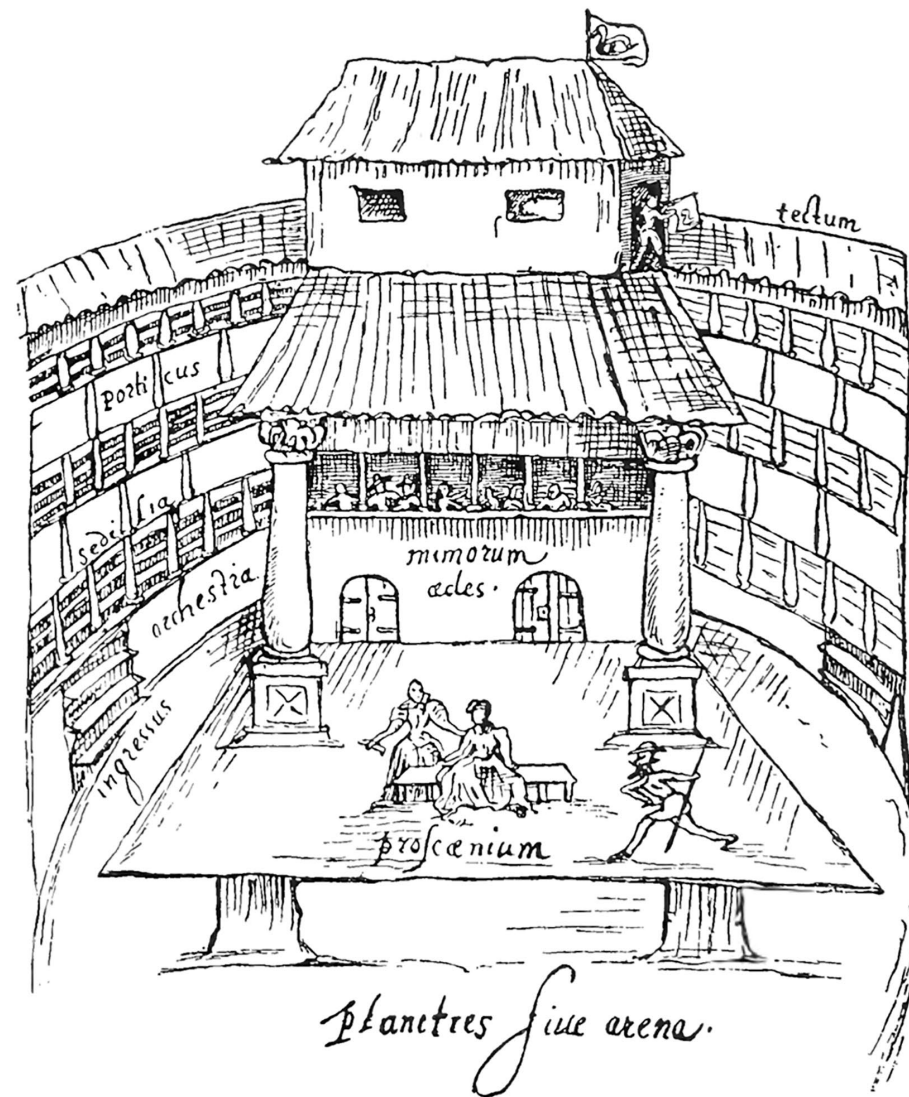

Apoteker

Lorenzo

LORENZO

Bisk natt blir møtt med gryets morgenspøk;

I øst blir skyer malt med lyse strøk;

Et blendet mørke raver drukket hjem

Fra dagens vei, hvor Foibos ruller frem.

Før nattens dugg fordunster i en ild av solens blikk, som lar en dag bli til,

Må denne vidjekurven fylles opp

Med livssaftsblomster, giftig urte sopp.

(overs. André Bjerke).

JULIE

Å Romeo! Hvorfor er du Romeo?
Fornekt din navn, din far! Men vil du ikke,
så sverg på at jeg har din kjærlighet,
da er jeg aldri mer en Capulet.
Det er ditt navn som er min fiende.
Du er deg selv, og ingen Montague.
For Montague er ikke hånd og fot,
arm, ansikt, eller noen annen del
av mennesket. Å, vær et annet navn!
Hva er et navn? Den blomst som heter
vil duften like godt foruten rosens navn.
Og het han ikke Romeo, så ville han
beholdt det fullkomne allikevel.
Sånn er det! Romeo, forkast ditt navn
og for ditt navn, for ingen del av deg,
ta hele meg.

ROMEO

Da tar jeg deg på ordet!
Ja, kall meg din, så er døpt på ny,
og aldri er jeg Romeo igjen.

JULIE

Hvem er da du som, gjemt i natten, trenger
deg inn i mine skjulte tanker?

ROMEO

Navnet
kan ikke si deg hvem jeg er. Mitt navn
er blitt meg selv avskyelig, min engel,
fordi det er din fiende. Hvis navnet
stod skrevet, så rev jeg det i stykker.

JULIE

Øret
har ennå ikke drukket hundre ord
fra dine lepper, men jeg kjenner stemmen.
En Montague? Hei! Er du Romeo?

ROMEO

Ingen
av delene, hvis det byr deg imot.

JULIE

For en som deg vil dette sted bli døden
hvis en av mine venner ser deg her.

Vedlegg 4

Litt fakta om William Shakespeare

- 1564 – William Shakespeare blir født i Stratford-upon-avon. Eldste sønn av John og Mary. Fødselsdagen er 23/4, men det er ikke sikkert.
- 1582 – William Shakespeare gifter seg med den flere år eldre Anne Hathaway.
- 1583 – Datteren Susanna blir født
- 1585 – Tvillingene Hamnet og Judith blir født.
- 1585 – 1592. Vi aner ingenting om disse årene.
- 1592 – Shakespeares navn dukker opp i London. En dramatikerkollega karakteriserer ham som «en oppkomling av en kråke, som pynter seg med våre fjær.»
- 1595 – Blir medeier av teaterkompaniet The Chamberlains Men
- 1596 – Hamnet dør. John Shakespeare får rang av Gentleman og får rett til sitt eget våpenskjold. Trolig betalt av William.
- 1597 – Kjøper det største huset i hjemby Stratford
- 1599 – Globe Theatre åpner. Dette blir spillestedet for Shakespeares teatergruppe i mange år.
- 1603 – Kong Jakob I gir et rettighetsbrev til The Chamberlains Men. De kan nå spille fritt i hele landet under kongens beskyttelse. De skifter navn til The Kings Men.
- 1607 – Datteren Susanna gifter seg
- 1609 – The Kings Men begynner å spille innendørs i The Blackfriers Theatre.
- 1610 – Man antar at det er dette året Shakespeare flytter tilbake til Stratford for godt.
- 1613 – Shakespeare skriver sine siste verker.
- 1616 – Datteren Judith gifter seg. Shakespeare dør. 23. april, på sin fødselsdag.
- 1623 – Hans samlede verker blir trykt første gang.

I sine 52 leveår skrev Shakespeare 38 skuespill og flere dikt. Han blir regnet for den største dramatiker som har levd. Likevel vet vi lite om hans liv. Det verserer flere teorier om at Shakespeare ikke skrev stykkene selv og at han ikke engang kunne skrive sitt eget navn. At han var et dekknavn for noen andre. Det er flere grunner til disse mistankene. Her er et par.

1. Skuespillene viser til en beherskelse av en rekke fagområder. Det er begrenset hva en sønn av en hanskemaker kan gape over.
2. Shakespeare har et enormt ordforråd. Han bruker neste 20.000 forskjellige ord, hans samtidige brukte i gjennomsnitt 5000 – 7000.
3. Hvorfor finnes det ikke flere dokumenter med Shakespeares håndskrift. De eneste 3 er de som står på hans testamente. Ekspertene i håndskrift sier at de ikke kan være skrevet av samme person
4. Det er rart at ingen i hans samtid skrev om ham. Den Elisabetanske tid var kjent for sine intriger og sladder, og Shakespeare måtte ha blitt regnet for en kjendis den gang.
5. Da han døde var det ingen som hyllet han. Da hans samtidige forfattere gikk bort var det hyllestikt og sørgemarsjer.
6. Shakespeare er nevnt i flere offentlige registre, men aldri med tittelen forfatter. Han nevnes kun i forbindelse med kjøp og salg.

Der er dog også meget som tyder på at Shakespeare skrev stykkene, men det er spennende å dykke ned i mysteriene i Elizabeths London.

